

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/240/2018
Identifikačné číslo spisu:	2213217286
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:2213217286.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň 1/ O. S., bývajúcej v W. - X. P., P. XX/XX, 2/ X. A., bývajúcej v N., Q. XXX/XX, 3/ U. S., bývajúcej v W. - H., S. XXXXX/X, žalobkyne 1/ až 3/ zastúpené JUDr. Libušou Dočkalovou, advokátkou so sídlom v Bratislave - mestská časť Petržalka, Lachova 32, proti žalovaným 1/ X. X. I., Y.X., so sídlom v W., Ž. A.Á. X, IČO: XX XXX XXX, 2/ F. W. X., Y.X., so sídlom v Ž., M. XX, IČO: XX XXX XXX, 3/ W. G., X..H.E., so sídlom v Š., F. I. XXXX/XA, IČO: XX XXX XXX, o určenie neexistencie záložného práva, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 8C/253/2013, o dovolaní žalobkýň 1/ až 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 5. júna 2018, sp. zn. 26Co/126/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému 2/ proti žalobkyniam 1/ až 3/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom z 18. augusta 2016, č. k. 8C/253/2013-429 výrokom I. určil, že do dedičstva po nebohom G. U. S. nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom P. XX, XXXXX W., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, patria nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, vedenom na Okresnom úrade T. X., Katastrálny odbor, katastrálne územie W. A. E., Obec: W. A. E., Okres: T. X. ako - pozemok - parcela č. XXX/XX o výmere 45 m², druh pozemku - ostatné plochy, parcela registra „C“ evidovaná na katastrálnej mape;
- pozemok - parcela č. XXX/XX o výmere 80 m², druh pozemku : zastavané plochy a nádvoria, parcela registra „C“ evidovaná na katastrálnej mape;
- pozemok - parcela č. XXX/XX o výmere 24 m², druh pozemku : ostatné plochy, parcela registra „C“ evidovaná na katastrálnej mape (ďalej aj „sporné nehnuteľnosti“);
- stavba - rodinný dom súpisné číslo XXX na parcele č. XXX/XX v celosti (ďalej aj „sporná stavba“);
výrokom II. určil, že záložné právo žalovaného 2/ (F. W. X., Y.X.) zriadené na rozostavanú stavbu na parc. č. XXX/XX a pozemky parc. č. XXX/XX, parc. č. XXX/XX pod Q. - XXXX/XX - XX/XX, zapísané na LV č. XXX, vedenom na Okresnom úrade T. X., katastrálne územie: W. A. E., obec: W. A. E., okres: T. X. neexistuje; výrokom III. zamietol žalobu žalobkýň o určenie vlastníctva k

nehnuteľnostiam voči žalovanému 2/; výrokom IV. zamietol žalobu žalobkýň voči žalovanému 3/ (W. G., X..H..E.); výrokom V. priznal žalobkyni 1/, žalobkyni 2/ a žalobkyni 3/ vo vzťahu k žalovanému 1/ (X. X. I., Y. X..) náhradu trov konania vo výške 100% a výrokom VI. žalovanému 2/ a žalovanému 3/ súd náhradu trov konania nepriznal.

2. Na odvolanie žalovaného 2/ (proti výroku II. o určení neexistencie záložného práva a výroku VI. o nepriznaní náhrady trov konania žalovanému 2/) Krajský súd v Trnave rozsudkom z 5.júna 2018, sp. zn. 26Co/126/2017 (ďalej aj „odvolací súd“) v časti potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým bolo určené, že neexistuje záložné právo žalovaného 2/ zriadené na nerozostavanú stavbu na parcele reg. C č. XXX/XX, t. j. dom súp. č. XX2 v k. ú. W. A. E. (výrok I.); v časti zmenil výrok II. tak, že žalobu o určenie neexistencie záložného práva žalovaného 2/ na pozemkoch parc. reg. C č. XXX/XX, XXX/XX a XXX/XX v k. ú. W. A. E. zamietol (výrok II.) a rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania (výrok III.).

2.1. V reakcii na uplatnené odvolacie dôvody vymedzené odvolacími námietkami odvolací súd v odvodnení rozsudku mimo iného uviedol: „13. Predmetom odvolacieho konania v prerokúvanej veci zostáva len tá časť napadnutého rozsudku, ktorou bolo určené, že záložné právo žalovanej banky zriadené na rozostavanú stavbu na parc. č. XXX/XX a na pozemky parc. č. XXX/XX, XXX/XX a XXX/XX v k. ú. W. A. E. zapísané pod č. Q.-XXXX/XX neexistuje. Vo zvyšných častiach totiž napadnutý rozsudok nadobudol právoplatnosť, pretože sa nimi rozhodlo o určení vlastníckeho práva, teda práva so samostatným skutkovým základom (porov. § 367 ods. 2 C. s. p.). Súd prvej inštancie založil svoj výrok o neexistencii záložného práva na tom, že zmluva o záložnom práve na nehnuteľný majetok č. XX/XXX/XX z 11. júna 2008, ktorou bolo toto záložné právo zriadené, je neplatná pre jej rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Obč. zák. S týmto záverom sa odvolací súd nestotožňuje. Podľa § 39 Obč. zák. je neplatný okrem iného právny úkon, ktorý odporuje dobrým mravom. Dobré mravy sú v zásade obvyklé, poctivé a spravodlivé správanie sa, ktoré zodpovedá základným, v spoločnosti prevládajúcim morálnym zásadám. Judikatúra k uvedenému ustanoveniu je v zásade vždy kazuistická, medzi jednu skupinu úkonov považovaných za neplatné pre rozpor s dobrými mravmi tvoria úkony, ktorými sa nedobromyseľne zasahuje do práv tretích osôb (porov. uzn. Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 MCdo 1/2011). Aspekt nedostatku dobromyseľnosti jeho účastníkov je veľmi dôležitý. Podľa judikatúry totiž právny úkon nie je neplatný pre rozpor s dobrými mravmi len preto, že odporuje záväzku, ktorý na seba prevzal účastník tohto úkonu voči inej osobe (napr. judikát R 87/2001, porov. prehľad u Gyárfáš, J. In: Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2015, s. 269). Dôvodom neplatnosti právneho úkonu tiež nemôžu byť okolnosti, ktoré nastali potom, čo bol urobený, napríklad okolnosť, že niektorá zo strán neplní povinnosti z tejto zmluvy alebo koná v rozpore s ňou (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 1 M ObdoV 16/2006, Zo súdnej praxe č. 38/2010). Odvolací súd na tomto mieste pripomína aj ustálenú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej v rámci súkromného práva ako celku sa uplatňuje princíp preferencie platnosti právnych úkonov, vrátane zmlúv. Práve úkony sa uskutočňujú s jednoznačným zámerom vyvolať riadne právne účinky; čo možno vyjadriť aj tým spôsobom, že za bežných okolností nikto nerobí právny úkon s úmyslom, aby bol tento úkon neplatný. Neplatnosť právneho úkonu je reštriktívnou výnimkou, ku ktorej možno interpretačne dospieť iba v prípade, ak konkrétny úkon za žiadnych okolností neobstojí ako platný. Úloha všeobecného súdu pri interpretácii relevantných právnych úkonov nespočíva vo „vyhľadávaní“ dôvodov neurčitosti predmetu zmluvy (prípadne iných dôvodov jeho neplatnosti), ale v poskytnutí súdnej ochrany účastníkom občianskeho súdneho konania. Táto má byť založená okrem iného aj na zohľadnení a plnej aplikácii všetkých zákonných kritérií platných pre výklad právnych úkonov a súčasnej preferencii výkladu v prospech platnosti, a nie neplatnosti právneho úkonu (porov. rozhodnutia ÚS SR sp. zn. I. ÚS 242/2007, I. ÚS 243/2007, IV. ÚS 340/2012, IV. ÚS 15/2014, I. ÚS 640/2014, ako aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Cdo 132/2007; podobne aj Sedlačko, In: Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II. § 451 - 880. Komentár. C. H. Beck: Praha, 2015, s. 1698). Ani v prerokúvanej veci teda nemožno hľadať dôvody neplatnosti záložnej zmluvy v rozpore s dobrými mravmi len preto, lebo jej dôsledky sú pre žalobkyne v konkrétnej veci nevýhodné.

14. Predpoklady zriadenia záložného práva sú uvedené v § 151b až § 151d Občianskeho zákonníka.

Podľa § 151d ods. 3 a 4 Obč. zák. možno záložné právo zriadiť na vec, byt alebo nebytový priestor vo vlastníctve záložcu, prípadne na také, ktoré záložca nadobudne v budúcnosti. Z ustanovenia § 151d ods. 5 Obč. zák. potom vyplýva, že akékoľvek dohody zakazujúce zriadiť záložné právo sú voči tretím osobám neúčinné. Toto ustanovenie potom znamená, že ak by aj záložca bol viazaný takouto dohodou, nemala by účinky voči tretej osobe, teda ani voči záložnému veriteľovi. Záložné právo zriadené zmluvou medzi záložcom a záložným veriteľom by teda bolo zriadené platne a účinne, pretože obmedzujúca dohoda by nemala na túto záložnú zmluvu žiadne účinky. Aj z citovaného ustanovenia teda treba vyvodiť, že aj uzavretie záložnej zmluvy v rozpore s dohodou o zákaze zriadiť záložné právo nemá za následok neplatnosť záložnej zmluvy, ale len prípadné nároky na náhradu škody medzi záložcom a jeho zmluvným partnerom. V prerokúvanej veci žalobkyne argumentovali okrem iného tým, že zo zmluvy o dielo č. XXX/XX/XX z 18. februára 2008 nevyplyvalo oprávnenie zhotoviteľa (W. G., X..H.E.) ani vlastníka pozemku (G.. U. Š.) zriadiť záložné právo na tam uvedené pozemky. Práve z cit. § 151d ods. 5 Obč. zák. však vyplýva, že záložná zmluva by nebola neplatná ani vtedy, ak by zmluva o dielo takýto zákaz obsahovala. Ak teda vlastník predmetu zálohu zriadil záložné právo na svoju vlastnú vec, takýto úkon je právom výslovne dovoľený aj v prípade, ak by bol záložca v tomto úkone obmedzený dohodou, ktorej by bol účastníkom. Nemožno akceptovať výklad, podľa ktorého by úkon výslovne dovoľený právnym poriadkom mal byť zároveň neplatný pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Obč. zák.

15. Vychádzajúc z citovanej judikatúry (uzn. NS SR sp. zn. 6 M Cdo 1/2011) by záložná zmluva bola neplatná pre rozpor s dobrými mravmi v zásade vtedy, ak by záložca a záložný veriteľ svojím konaním v konkrétnej veci nekonali dobromyseľne, teda konali by zlomyseľne na škodu dlžníka. Pre také konanie však skutkový stav nedáva nijaký podklad. Predovšetkým, zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že spoločnosť W. G., X.. H. E., ako tzv. developer organizovala výstavbu viacerých rodinných domov pre záujemcov na pozemku, ktorý pôvodne patrila G.. Š.. Je všeobecne známe a zodpovedá to aj hospodárskej logike, že takýto projekt si vyžaduje masívne financovanie jednak samotnej výstavby, jednak prípravy pozemku (napr. vyňatie z pôdneho fondu, príprava inžinierskych sietí, infraštruktúry), ako aj súvisiacich prác (stavebné projekty, štúdie, územné a stavebné konanie). Práve za účelom takéhoto financovania poskytujú banky úvery, na ktorých zabezpečenie pravidelne zriaďujú záložné právo na pozemky a rozostavané stavby v rámci tohto projektu, čo dokladajú všeobecné skúsenosti každého, kto niekedy kupoval byt v novostavbe. V prerokúvanej veci je zjavné, že žalovaná banka a spoločnosť W. G., X.. H. E., vstúpili do úverového vzťahu už na začiatku celého projektu, kedy už bolo zriadené záložné právo na celý pôvodný pozemok parc. reg. C č. XXX/X a XXX/XX (pod č. Q.-XXXX/XX). Následne spornou zmluvou o záložnom práve na nehnuteľný majetok č. XX/XXX/XX z 11. júna 2008 bolo zriadené v poradí druhé záložné právo na zabezpečenie úveru podľa zmluvy o úverovej linke č. XX/XXX/XX z toho istého dňa. Podľa zmluvy o úverovej linke sa dlžníkovi (W. G., X.. H. E.) spolu so spoludlžníkom poskytol úver na financovanie celého projektu, okrem iného na nákup pozemku. Toto záložné právo bolo zriadené na všetky pozemky a všetky rozostavané stavby v rámci tohto projektu, čo znamená, že spôsob jeho zriadenia zodpovedal ekonomickému modelu využívanému bežne pri financovaní týchto projektov. Podľa odvolacieho súdu tak zo všetkých okolností týkajúcich sa uzavretia oboch zmlúv, osobitne zmluvy o záložnom práve, nemožno dospieť k záveru, že by G.. Š. ako záložca a žalovaná banka konali nedobromyseľne vo vzťahu k žalobkyniam, resp. G.. S. ako ich právnenému predchodcovi. Napokon, zo samotnej kúpnej zmluvy z 5. februára 2012, ktorú následne uzavreli G.. S. a žalobkyňa v 1. rade s vtedajším vlastníkom a predávajúcim -X. X. I., Y. X., celkom zjavne vyplýva, že kupujúci mali o tomto záložnom práve vedomosť a zámer predávajúceho bol taký, aký je opäť pri podobných projektoch bežný - vymazať záložné právo v prospech žalovanej banky pri vklade vlastníckeho práva pre kupujúcich. Sama okolnosť, že predávajúci nebol od 5. februára 2012 schopný splniť tento svoj záväzok, nemôže viesť k tomu, že sa za neplatnú prehlási záložná zmluva z 11. júna 2008, teda uzavretá štyri roky predtým.

16. Rozpor s dobrými mravmi nespôsobuje ani to, na čo poukazovali odvolateľky, že na zriadenie záložného práva nebol dôvod, pretože G. S. cenu domu a pozemku zaplatil z vlastných prostriedkov. Predovšetkým, z obsahu samotnej záložnej zmluvy a zmluvy o úverovej linke vyplýva, že poskytovaný úver neslúžil len na financovanie výstavby a kúpy pozemku, ale čiastočne aj na splatenie skoršieho úveru spoločnosti W. G., X.. H. E., u žalovanej banky. V dôsledku toho nemožno vidieť priamy súvis medzi

tým, že G.. S. splácal cenu diela v hotovosti, a tým, že na pozemky a dom, ktorý mal nadobudnúť, bolo zriadené záložné právo. Toto záložné právo zabezpečovalo širšie pohľadávky než tie, ktoré vôbec splácal G.. S.. Okrem toho je potrebné si uvedomiť časové súvislosti: zmluva o záložnom práve na nehnuteľný majetok č. XX/XXX/XX bola uzavretá 11. júna 2008, teda v čase, kedy G. S. na základe zmluvy o dielo č. XXX/XX/XX zaplatil ešte len prvú splátku vo výške 989.700 Sk (32.852,02 €), teda 30 % z celkovej ceny 3.299.000 Sk (109.506,74 €). Nebolo zistené, že by táto splátka bola pokryla všetky náklady zhotoviteľa spojené dovedy s výstavbou sporných nehnuteľností. Vo výsledku je však táto otázka nepodstatná aj preto, že G.. U. S. nebol v právnom vzťahu so žalovanou bankou a nebol sám stranou zmluvy o úverovej linke, ale stranou a dlžníkom z tejto zmluvy boli iné osoby. Platby G.. S. na základe zmluvy o dielo teda nemajú priamy súvis s touto zmluvou o úverovej linke. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že žalovaná ako banka mala vykonávať kontrolnú činnosť, od koho a za akým účelom prichádzali zhotoviteľovi peňažné prostriedky na účty vedené v žalovanej banke. Takáto povinnosť totiž žalovanej banke nevyplyva zo žiadneho právneho predpisu a nebolo ani dokázané, že by ju prevzala voči žalobkyniam ani ich právnemu predchodcovi právnym úkonom. Okrem toho ani nie je zrejmé, čo by žalovaná banka mohla usúdiť z toho, že na účet zhotoviteľa u nej došla platba od G.. S., a prečo by to vôbec malo mať vplyv na platnosť záložnej zmluvy uzavretej ešte 11. júna 2008, teda dávno predtým, než tam tieto prostriedky prišli.

17. Celkom nedôvodné sú odkazy žalobkyní na údajnú dobromyseľnosť G. S.N. a jeho uvedení do omylu. Otázka omylu by síce mohla byť relevantná z hľadiska § 49a Obč. zák., podľa ktorého je právny úkon neplatný, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre tento úkon podstatná. Neplatnosti pre omyl sa však podľa § 40a Obč. zák. môže dovoliť len ten, kto je tým dotknutý. Z argumentácie žalobkyní nie je vôbec zrejmé, aký vplyv by malo dovolanie sa takejto neplatnosti na platnosť zmluvy o záložnom práve na nehnuteľný majetok č. XX/XXX/XX z 11. júna 2008. Ak bol totiž G. S. uvedený do omylu pri uzatváraní zmluvy o dielo č. XXX/XX/XX z 18. februára 2008 tým, že nebol upozornený na možnosť zriadenia záložného práva na tam uvedené nehnuteľnosti, potom by to malo za následok len neplatnosť tejto zmluvy, čiže odpadnutie titulu, od ktorého žalobkyne odvodzujú svoje vlastnícke právo k pozemkom a domu. Ak mali byť G.. S.N. a žalobkyňa uvedení do omylu pri uzatváraní kúpnej zmluvy z 5. februára 2012, potom by to opäť malo za následok len jej neplatnosť. Nič z toho by sa však nedotklo platnosti zmluvy o záložnom práve na nehnuteľný majetok č. XX/XXX/XX, ktorej G.. S. ani žalobkyne ani neboli stranou a teda prípadný omyl na ich strane vôbec nemohol byť podstatný pre uzavretie tejto zmluvy. Inak treba dať za pravdu žalovanej banke, že v prípade G. S. ani nebola dokázaná jeho relevantná dobromyseľnosť. Zo zápisov na liste vlastníctva totiž vyplýva, že už v čase uzavretia uvedenej zmluvy o dielo bolo v katastri nehnuteľností evidované jedno záložné právo v prospech žalovanej banky, o ktorom tak G. S. mohol vedieť. Ak by nedošlo k uzavretiu novej záložnej zmluvy, boli by minimálne pozemky zaťažené týmto pôvodným záložným právom, ktoré sa práve novou záložnou zmluvou zrušilo. Podľa odvolacieho súdu je naopak zjavné, že G.. S. nepostupoval pri uzatváraní zmluvy o dielo s náležitou opatrnosťou. Vstupoval totiž do takej schémy, pri ktorej vlastnícke právo k pozemku a stavbe patrilo inej osobe než jemu, napriek tomu však vopred platil cenu tohto diela. Zrejme sa spoliehal na ústne prisľuby ľudí pracujúcich na tomto projekte bez toho, aby riadnym spôsobom vyhodnotil právne riziká vyplývajúce zo zvolenej právnej konštrukcie. Potom ale negatívne právne dôsledky tohto rizika musí znášať sám, resp. jeho právne nástupkyne, nie sa ich snažiť preniesť na žalovanú banku.

18. Na základe uvedeného tak odvolací súd dospel k záveru, že zmluva o záložnom práve na nehnuteľný majetok č. XX/XXX/XX z 11. júna 2008 nie je neplatná pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Obč. zák. ani ako celok, ani vo vzťahu k pozemkom parc. reg. C č. XXX/XX, -/XX, -/XX a rozostavanej stavbe na parc. č. XXX/XX (dnes rodinný dom súp. č. XXX) v k. ú. W. A. E.. Rozsudok súdu prvej inštancie preto spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Nie je dôvodná ani argumentácia žalobkyní o nedostatku splnomocnenia pre U. Y. na uzavretie tejto záložnej zmluvy. Zo zisteného skutkového stavu totiž vyplýva, že takéto splnomocnenie bolo menovanému udelené vlastníkom pozemku G.. U. Š. v listine z 10. januára 2007, pričom jeho obsah zahŕňal aj „podpisovanie záložných zmlúv v prípade vybavenia úveru na výstavbu na rodinné domy W. A. E.“. Pretože zmluva o záložnom práve na nehnuteľný majetok č. XX/XXX/XX z 11. júna 2008 zabezpečuje pohľadávku práve z úveru

poskytnutého na financovanie tejto výstavby, je tento úkon krytý rozsahom splnomocnenia. Z podpisu splnomocnenca tak je zaviazaný priamo splnomocniteľ - vlastník pozemku G.. Š. (§ 22 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka). V dôsledku toho treba záložnú zmluvu považovať za uzavretú priamo vlastníkom pozemku G.. Š.. Práve preto však nemožno považovať záložnú zmluvu za platne uzavretú vo vzťahu k rozostavanej stavbe, v dôsledku čoho je napadnutý rozsudok predsa len sčasti vecne správny.

19. Podľa už cit. § 15d ods. 3 Obč. zák. možno záložné právo zriadiť na vec vo vlastníctve záložcu, z čoho vyplýva, že oprávneným na zriadenie záložného práva ako záložca je zásadne vlastník veci. Z viackrát citovanej zmluvy o záložnom práve na nehnuteľný majetok č. XX/XXX/XX z 11. júna 2008 vyplýva, že sa ňou zriaďuje záložné právo na nehnuteľnosti v k. ú. W. A. E., okrem iného na sporné pozemky parc. reg. C č. XXX/XX, -/XX, -/XX a rozostavanú stavbu na týchto pozemkoch. V prerokúvanej veci vôbec nebolo sporné, že G.. Š. bol vlastníkom uvedených pozemkov k 11. júnu 2008, v dôsledku čoho bol oprávnený zriadiť k nim záložné právo. Na týchto pozemkoch však bola zhotovovaná stavba na základe zmluvy o dielo č. XXX/XX/XX z 18. februára 2008, ktorá bola (so súhlasom vlastníka pozemku) uzavretá medzi G.. U. S. ako objednávateľom a spoločnosťou W. G., X.. H. E., ako zhotoviteľom. Medzi stranami totiž nebolo sporné, že hoci sa v zmluve uvádzajú iné pozemky, neskôr došlo medzi zhotoviteľom a objednávateľom k dohode o tom, že stavba sa zhotoví na pozemkoch parc. č. XXX/XX, -/XX a -/XX. Už v úvodných ustanoveniach sa účastníci tejto zmluvy dohodli, že bude uzavretá podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Pretože podľa § 536 ods. 2 Obch. zák. je zhotovenie stavby vždy dielom, ide právne o zmluvu o dielo podľa § 536 a nasl. Obch. zák. Vlastnícke právo k zhotovovanému dielu upravuje § 542 ods. 1 a 2 Obch. zák., z ktorých vyplýva, že táto otázka je predovšetkým otázkou úpravy v zmluve. V prerokúvanej veci citovaná zmluva o dielo v čl. XII ods. 1 výslovne upravovala, že vlastníkom stavby je od počiatku zhotoviteľ, teda spoločnosť W. G., X..H.E.. Len čo sa teda táto stavba stala nehnuteľnou vecou v právnom zmysle (§ 118 ods. 1 a § 119 ods. 2 Obč. zák.), jej vlastníkom sa automaticky stala táto spoločnosť, nie G. Š. ako vlastník pozemku. Podľa už cit. § 151d ods. 3 Obč. zák. tak právo založiť rozostavanú stavbu patrilo nie G.. Š., ale spoločnosti W. G., X.. H. E., ako vlastníkovi tejto rozostavanej stavby. Zo zisteného skutkového stavu je však zrejmé, že zmluvu o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok č. XX/XXX/XX z 11. júna 2008 uzavrel ako záložca práve a len G.. Š., nie spoločnosť W. G., X.. H. E.. Záložná zmluva bola teda uzatvorená neoprávnenou osobou, v dôsledku čoho je podľa § 39 Obč. zák. v spojení s § 151d ods. 3 Obč. zák. neplatná pre rozpor so zákonom v časti týkajúcej sa rozostavanej stavby na pozemku parc. č. XXX/XX.

20. Nemožno súhlasiť s názorom žalovanej banky, že vlastnícke právo G.. Š. je preukázané zápisom na liste vlastníctva č. XXX. Možno jej prisvedčiť, že podľa § 70 ods. 1 katastrálneho zákona (č. 162/1995 Z. z.) sa údaje katastra uvedené v § 7 považujú za hodnoverné ak sa nepreukáže opak. Údajmi v § 7 písm. c) sa rozumie okrem iného aj údaj o vlastníkoch nehnuteľností. Citované ustanovenie zakladá vyvrátenú domnienku hodnovernosti týchto údajov. Ide však len o domnienku, ktorú však možno v konkrétnom konaní vyvrátiť. V konkrétnom konaní tak možno dospieť na základe vykonaného dokazovania k záveru, že údaj o vlastníkovi nehnuteľností uvedených v katastri nehnuteľností nie je hodnoverný, teda že vlastníkom je iná osoba než tá, ktorá je napríklad zapísaná na liste vlastníctva. Tento záver súdu je v zhode so závermi judikatury (porov. napr. judikáty R 86/2001 a R 68/2010). V prerokúvanej veci je rozhodná otázka nadobudnutia vlastníckeho práva k rozostavanej stavbe, teda k zhotovovanej veci. Stavba je podľa § 118 ods. 1 a § 119 ods. 2 Obč. zák. nehnuteľnou vecou, ktorej vlastníctvo je odlišné od vlastníctva k pozemku. Vlastnícke právo k takejto veci možno nadobudnúť podľa § 132 ods. 1 Obč. zák. rôznymi spôsobmi, okrem iného však vytvorením veci. Vytvorením veci sa vlastnícke právo nadobúda originárne, teda určitá osoba sa stáva prvým vlastníkom danej veci. Predpokladom vlastníckeho práva k stavbe je, aby stavba existovala (vznikla) ako vec v právnom zmysle. Podľa záverov judikatury (porov. napr. R 29/1999) vzniká stavba ako samostatná vec v okamihu, kedy sú na nej zhotovené také prvky, že je zrejmé dispozičné riešenie prvého nadzemného podlažia. Podobne § 3 ods. 15 katastrálneho zákona (č. 162/1995 Z. z.) definuje rozostavanú stavbu na účely zápisu do katastra nehnuteľností stavbu v takom stupni rozostavanosti, že je zrejmé stavebnotechnické a funkčné usporiadanie jej prvého nadzemného podlažia. Okamihom naplnenia týchto podmienok vzniká stavba ako vec v právnom zmysle a tým istým okamihom k nej vzniká vlastnícke

právo určitej osoby. V prerokúvanej veci bolo vyššie vysvetlené, že na základe čl. XII ods. 1 zmluvy o dielo č. XXX/XX/XX z 18. februára 2008 v spojení s § 542 Obchodného zákonníka mala byť zhotovovaná stavba vo vlastníctve spoločnosti W. G., X.. H. E.. Len čo teda rozostavaná stavba (rodinný dom) na parc. č. XXX/XX vznikol, stala sa táto spoločnosť jeho vlastníkom a ona jediná bola oprávnená s ním disponovať. Podľa § 34 katastrálneho zákona potom mala byť táto spoločnosť zapísaná ako vlastník tejto rozostavanej stavby, pretože jej vlastnícke právo vzniklo zo zákona. Tým je vyvrátená správnosť zápisu G.. Š. na liste vlastníctva č. XXX ako vlastníka tejto stavby; k jeho zápisu došlo zrejme len preto, že orgánu katastra nebola predložená zmluva o dielo č. XXX/XX/XX z 18. februára 2008. Pretože však vlastnícke právo k zhotovovanej stavbe vzniklo priamo zo zákona, pre jeho vznik nie je podstatné, či bolo alebo nebolo zapísané do katastra nehnuteľností.

21. Na tomto mieste treba len pripomenúť, že G.. Š.S. sa nemohol stať vlastníkom ani na základe prípadnej zmluvy, ktorou by túto rozostavanú stavbu nadobudol od spoločnosti W. G., X.. H. E.. Dohoda medzi týmito dvoma subjektami by totiž bola zároveň dohodou o zmene zmluvy o dielo, na ktorú by bol potrebný súhlas G.. S. ako tretej strany zmluvy o dielo, ktorý však zjavne daný nebol. Zároveň nemohlo dôjsť ani k zmluve o prevode takejto stavby. Ak by totiž takáto zmluva bola uzavretá predtým, než stavba nadobudla charakter nehnuteľnej veci, bola by neplatná, pretože by jej predmetom bolo niečo, čo nie je predmetom občianskoprávných vzťahov. Stavba má totiž do nadobudnutia tohto charakteru len charakter súčasti pozemku. Ak by takáto zmluva bola uzavretá potom, čo stavba nadobudla charakter nehnuteľnej veci, bol by na prevod vlastníckeho práva na G.. Š. potrebný vklad tohto práva do katastra nehnuteľností (§ 133 ods. 2 Obč. zák.), čo je zákonný spôsob nadobúdania vlastníckeho práva k nehnuteľným veciam. K takému vkladu však podľa zisteného skutkového stavu nedošlo, naopak, G.. Š. bol zapísaný priamo ako vlastník rozostavanej stavby záznamom podľa § 34 katastrálneho zákona. Na základe toho tak treba uzavrieť, že domnienka vlastníckeho práva G.. Š. k rozostavanej stavbe k 11. júnu 2008 (deň uzavretia záložnej zmluvy) založená jeho zápisom na liste vlastníctva podľa § 70 katastrálneho zákona je zisteným skutkovým stavom vyvrátená.

22. Z uvedeného teda možno uzavrieť, že G.. Š. bol k 11. júnu 2008 len vlastníkom pozemkov v k. ú. W. A. E. parc. reg. C č. XXX/XX, -/XX a -/XX, nie však vlastníkom rozostavanej stavby na pozemku parc. č. XXX/XX (dnes rodinný dom súp. č. XXX). Keďže zmluvu o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok č. XX/XXX/XX z 11. júna 2008 uzavrel ako záložca práve a len G.. Š., nie spoločnosť W. G., X.. H. E., mohol podľa § 151d ods. 3 Obč. zák. zriadiť len záložné právo k pozemku, nie k rozostavanej stavbe. V dôsledku toho záložné právo nebolo platne zriadené vo vzťahu k stavbe, ale len vo vzťahu k pozemku. Ak nebolo záložné právo platne zriadené, nemôže existovať. Už na základe uvedeného je teda zrejmé, že záložné právo platne neexistuje k stavbe súp. č. XXX.

23. Vo vzťahu k pozemkom však záložné právo vzniklo platne, takže jeho neexistenciu by bolo možné určiť len vtedy, ak by zákonným spôsobom zaniklo. Žalobkyne v prerokúvanej veci poukazovali jednak na § 151h ods. 3 [v logickom spojení s § 151md ods. f)] Obč. zák., podľa ktorého záložné právo nepôsobí voči nadobúdateľovi zálohu, ak záložca previedol záloh v bežnom obchodnom styku v rámci výkonu podnikania. Záložné právo nepôsobí voči nadobúdateľovi zálohu ani vtedy, ak bol v čase prevodu alebo prechodu zálohu pri vynaložení náležitej starostlivosti dobromyseľný, že nadobúda záloh nezaťažený záložným právom. Podľa § 151h ods. 4 Obč. zák. sa však ustanovenie odseku 3 nevzťahuje na záložné právo, ktoré vzniká registráciou v osobitnom registri. Pojem „osobitný register“ je legislatívna skratka zavedená v § 151e ods. 4 Obč. zák. a označuje sa ním spoločne kataster nehnuteľností (§ 151e ods. 2) a osobitný register, do ktorého sa zapisujú niektoré záložné práva k predmetom duševného vlastníctva, lodiam, lietadlám a pod. (§ 151e ods. 3). V prerokúvanej veci je sporným záložné právo k nehnuteľnostiam, ktoré sa podľa § 151e ods. 2 Obč. zák. vždy zapisuje do katastra nehnuteľností, v dôsledku čoho ide o záložné právo zapísané v osobitnom registri v zmysle § 151h ods. 4 Obč. zák. Nevzťahuje sa naň preto ustanovenie § 151h ods. 3 Obč. zák. V dôsledku toho ani netreba skúmať, či k prevodu zálohu v prerokúvanej veci došlo v bežnom obchodnom styku alebo či žalobkyne boli dobromyseľné.

24. Žalobkyne ďalej namietali, že záložné právo zaniklo tým, že G.. S. zaplatil celú cenu diela, ktorá

zahŕňala aj cenu pozemku (čl. III ods. 1 zmluvy o dielo č. XXX/XX/XX). Podľa § 151md ods. 1 písm. a) Obč. zák. totiž záložné právo zaniká zánikom zabezpečenej pohľadávky. Z obsahu zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok č. XX/XXX/XX z 11. júna 2008 však jasne vyplýva, že záložné právo zabezpečuje celú zabezpečenú pohľadávku zo zmluvy o úverovej linke č. XX/XXX/XX z rovnakého dňa, pričom podľa ods. 3.2.1 výslovne zaniká zaplatením celej tejto pohľadávky. Z obsahu záložnej zmluvy naopak neplynie, že by malo záložné právo čiastočne zanikať vo vzťahu k jednotlivým zálohom v závislosti od toho, ako budú čiastočne uhrádzané pohľadávky žalovanej banky voči dlžníkom, ani záložná zmluva neurčuje žiaden pomer, v akom by sa jednotlivé zálohy mali oslobodzovať od záložného práva. Naopak, z jej obsahu jasne plynie, že záložné právo zostáva zriadené vo svojej celosti na všetky zálohy až do momentu, kým spoločnosti W. G., X.. H. E., a Y. X., X.. H. E., ako dlžníci nesplatia všetky svoje záväzky voči žalovanej banke zo zmluvy o úverovej linke č. XX/XXX/XX.

25. Konečne, záložné právo nezaniklo ani vzdaním sa ho zo strany banky. Pokiaľ žalobkyne poukazujú na email G.. N. Q., zamestnankyne žalovanej banky, z 22. mája 2013, že predmetom výkonu záložného práva „nebude predmetný dom ležiaci na parcele XXX/XX“, tak podľa predošlého výkladu záložné právo na tento dom beztak nebolo platne zriadené. Preto informácia, že sa ho výkon netýka, nemá na jeho trvanie relevanciu. Naopak, citovaný email sa nijako nezmieňuje o záložnom práve vo vzťahu k pozemkom, v dôsledku čoho z neho nemožno usudzovať na vôľu žalovanej banky vzdať sa záložného práva k týmto pozemkom. Aj keby však tento email bolo možné vyložiť ako prejav vôle vzdať sa záložného práva (čo podľa odvolacieho súdu s ohľadom na § 35 ods. 1 a 2 Obč. zák. určite nemožno), nevyhovuje takýto prejav požiadavke písomnej formy, ktorá podľa § 574 ods. 1 Obč. zák. musí byť povinne písomná, odhliadnuc celkom od otázky, či by G.. Q. bola oprávnená v mene žalovanej banky takýto závažný prejav urobiť, teda či ide o úkon súvisiaci s činnosťou, na ktorú bola poverená (porov. § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka).

26. Zo všetkých uvedených dôvodov tak odvolací súd dospel k záveru, že záložné právo v prospech žalovanej banky zapísané pod č. Q.-XXXX/XX nebolo platne zriadené, a preto neexistuje len vo vzťahu k rodinnému domu súp. č. XXX (pôvodne rozostavaná stavba na parc. č. XXX/XX). Preto v tejto časti napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (výrok I). Naopak, vo zvyšnej časti dospel odvolací súd k opačnému záveru ako súd prvej inštancie, teda že toto záložné právo bolo platne zriadené a neexistuje žiaden dôvod jeho zániku, preto stále existuje. Odvolací súd tak v tejto časti vecne nesprávny rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. zmenil a žalobu v tejto časti zamietol (výrok I).

27. Žalobkyne na odvolacom pojednávaní vzniesli námietku premlčania záložného práva. Námietka premlčania je kvalifikovaná námietka majúca svoj pôvod v § 100 Občianskeho zákonníka, teda v hmotnom práve. Jej podstatou je oslabenie práva o zložku nároku, takže právo nemôže priznať súd a zostáva existovať len ako naturálny záväzok. Takýto úkon spôsobujúci oslabenie práva je podľa § 152 C. s. p. jedným z prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany v civilnom sporovom procese. Podľa § 366 C. s. p. však prostriedky procesného útoku a obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť len v odvolaní, resp. podľa § 373 ods. 4 C. s. p. ešte v lehote na vyjadrenie k odvolaniu. Na prostriedky procesného útoku a obrany uplatnené po uplynutí týchto lehôt nemožno vôbec prihliadať. V prerokúvanej veci žalovaná podala odvolanie 11. novembra 2016, žalobkyniam bolo doručené 20. januára 2017 s výzvou na vyjadrenie v lehote 10 dní. Žalobkyne teda mohli nové prostriedky procesného útoku a obrany uplatniť podľa § 373 ods. 4 C. s. p. najneskôr do 30. januára 2017. V tejto lehote námietku premlčania neuplatnili, naopak, uplatnili ju až na odvolacom pojednávaní 5. júna 2018, teda celkom zjavne po uplynutí tejto lehoty. Preto na ňu odvolací súd nemohol prihliadať. Tým samozrejme nie je vylúčené, aby žalobkyne tento (nimi tvrdený) dôvod neexistencie záložného práva uplatnili voči žalovanej banke novou žalobou.

28. Zmenou napadnutého rozsudku vznikla podľa § 369 ods. 2 C. s. p. odvolaciemu súdu povinnosť rozhodnúť o celom nároku na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania. Žalobkyne boli vo výsledku úspešné čo do záložného práva k rodinnému domu, žalovaná banka bola úspešná čo do záložného práva k okolitým pozemkom. Vzhľadom na rovnaký význam stavby aj pozemku pre riadne

užívanie rodinného domu žalobkyňami odvolací súd dospel k záveru, že žalobkyne a žalovaná banka boli úspešné v rovnakom pomere. Preto podľa § 255 ods. 2 C. s. p. rozhodol tak, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov nepriznal (výrok III).“

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v časti zmeňujúceho výroku II. podali žalobkyne 1/ až 3/ (ďalej aj „dovolateľky“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

3.1. Na odôvodnenie argumentácie, podľa ktorej v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, uviedli, že žalovaný 1/ v konaní pred súdom prvej inštancie je naďalej stranou konania až do právoplatného skončenia konania o celej prejednávanej veci. Tomuto nasvedčuje ust. § 374 ods. 3 CSP a označenie sporových strán vrátane označenia predmetu konania sa až do právoplatného skončenia celej veci nemenia a preto odvolací súd nemohol „transformovať“ označenie žalovaného 2/ do pozície (len) žalovaného. V dovolaní tiež uviedli, že odôvodnenie rozsudku nie je presvedčivé ani výstižné a poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/51/2017 z 15. mája 2018 a na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva.

3.2. K tvrdeniu, že podané dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP odôvodnili nesprávnymi závermi odvolacieho súdu: a/ o posúdení skutkových a právnych okolností, b/ o naliehavosti právneho záujmu na požadovanom určení a c/ o námietke premĺčania.

3.2.1 K tomu uviedli, ktoré skutočnosti v jednotlivých bodoch (bod 13, 15, 16, 17, 18, 25 a 27) napadnutého rozsudku odvolacieho súdu považujú za nesprávne. Odvolací súd nevysvetlil, z akého dôvodu sa nestotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie v bodoch 21., 22. a 24. Rozsudok súdu prvej inštancie zohľadňuje aj judikatúru Súdneho dvora EÚ (strata rodinného obydľia rozsudok Aziz, uznesenie predsedu Súdneho Dvora Sanchez Morcillo a Abril Garcia) a Európskeho súdu pre ľudské práva (strata bývania rozsudok McCann v. Spojené kráľovstvo, č. 19009/04 a rozsudok Rousk v. Švédsko, č. 27183/04). Odvolací súd nezohľadnil zásadnú okolnosť, ktorou je právny režim výstavby rodinného domu v predmetnom spore, pretože na jeho financovanie nebol potrebný úver, a teda názor odvolacieho súdu v bode 10.4 a 18 odôvodnenia nie je správny. Vlastník pozemku ako účastník zmluvy o dielo nebol oprávnený vôbec založiť predmetné nehnuteľnosti. Udelené plnomocenstvo v tomto smere preukazuje, že sa vzťahovalo iba na účely úverového obchodu, čo sa však netýkalo predmetného diela.

3.2.2. Pri hodnotení dôkazov odvolací súd nevzal v úvahu právne postavenie žalobkýň (ani ich právneho predchodcu), ktoré sú z hľadiska hmotného práva slabšou stranou v spore. Zmluva o dielo č. XXX/XXX/XX zo dňa 18.2.2008 patrí svojím charakterom do kategórie spotrebiteľských zmlúv, pre ktoré najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť (neprijateľné zmluvné podmienky) na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany.

3.2.3. Neplatnosť záložnej zmluvy v časti týkajúcej sa sporných nehnuteľností odvolací súd nevidí ani v tom, že záložca ako účastník Zmluvy o dielo č. XXX/XX/XX zo dňa 18.2.2008 bez vedomia a súhlasu objednávateľa (právneho predchodcu žalobkýň) založil predmetné nehnuteľnosti v prospech žalovaného 2/, a to na zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa na celý projekt výstavby vrátane sporných nehnuteľností. Záložné právo bolo zriadené na zabezpečenie pohľadávky prevyšujúcej hodnotu rodinného domu vrátane príslušného pozemku. Tento fakt sám o sebe je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle záverov súdu prvej inštancie, nakoľko právny predchodca žalobkýň za dielo vrátane pozemku zaplatil podľa dispozície zhotoviteľa dohodnutú cenu a nemal záujem ručiť svojím majetkom za jeho záväzky voči žalovanému 2/. Napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu sa potvrdzuje existencia záložného práva na pozemky bez ohľadu na ich hodnotu a výšku zabezpečovanej pohľadávky. Odvolací súd vyčísleniu hodnoty sporných pozemkov a jej porovnaniu s hodnotou stavby nevenoval žiadnu pozornosť, inak by nemohol dospieť k názoru, že záložné právo na rodinný dom a záložné právo k pozemku majú rovnaký význam pre ich užívanie, pričom o ich rovnosti nemožno uvažovať ani z hľadiska realizácie záložného práva. Žalobkyne 1/ až 3/ považujú za nesprávny aj výrok o náhrade trov konania, keď hodnota pozemku predstavuje niečo cez dve percentá z hodnoty stavby, a preto žalovaný mohol mať len nepatrný úspech v spore. Na to, aby bolo rozhodnutie o náhrade trov konania spravodlivé, odvolací súd mal aplikovať ustanovenie § 255 ods. 1 CSP a žalobkyniam priznať plnú náhradu trov konania.

3.2.4. Odvolací súd bagatelizoval zásadnú stránku emailu zo dňa 22.5.2013, a to, že banka v roku 2013 neplánovala realizovať záložné právo k predmetným nehnuteľnostiam, a teda poznala aj dôvod svojho

rozhodnutia. Svoj názor zmenila až o niečo neskôr, o čom svedčí zápis v poznámke na liste vlastníctva. Zo zápisov na liste vlastníctva č. XXX navyše vyplýva, že žalovaný 2/ uplatňuje svoj nárok na základe jedného titulu proti dvom subjektom v dvoch samostatných konaniach. Avšak odvolací súd sa oboznámil aj s listom vlastníctva č. XXX, nevyvodil z tohto zistenia, ktoré svedčí o priamom ohrození práv žalobkyň, žiadne závery pre svoje rozhodnutie.

3.2.5. Zmluva o dielo č. XXX/XX/XX zo dňa 18.2.2008 bola uzavretá skôr ako Zmluva o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok č. XX/XXX/XX zo dňa 11.6.2008. Evidentne odvolací súd neprihliadal k tomu, že vlastníč pozemku a súčasne aj záložca G.. U. Š. neposkytol záložnému veriteľovi T. W. X., Y.X.. pravdivé ani úplné informácie o právnych pomeroch týkajúcich sa predmetných nehnuteľností, o ktorých musel vedieť, nakoľko bol účastníkom Zmluvy o dielo č. XXX/XX/XX zo dňa 18.2.2008 a aj účastníkom Zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok č. XX/XXX/XX zo dňa 11.6.2008. A teda vedel, že sa s jeho súhlasom na jeho pozemku vybuduje murovaný rodinný dom v radovej zástavbe, a že cena za dielo nebude hradená z úveru, ale z vlastných disponibilných prostriedkov objednávateľa. Zhotoviteľ sa v článku VI. bod 2. zaviazal poskytnúť súčinnosť objednávateľovi, aby nadobudol vlastnícke právo k stavbe a pozemku.

3.2.6. Závery odvolacieho súdu nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, nakoľko kontrolná činnosť, na ktorú upriamil pozornosť súd prvej inštancie, je bezpochyby daná, a to vo vzťahu banka - klient. Takýto mechanizmus kontroly funguje pri každom poskytnutom úvere, aby banka mala prehľad o prijatých platbách dlžníka a ako s nimi ďalej nakladá. Zhotoviteľ síce zhotovil dielo, ale nezabezpečil, aby objednávateľ nadobudol k nemu vlastnícke právo zápisom do katastra nehnuteľností bez záložného práva. Aktuálny vlastníč nehnuteľností ako predávajúci informoval o záložnom práve kupujúcich až pri prevode vlastníckeho práva. V Zmluve o prevode nehnuteľností zo dňa 5.2.2012 sa po prvýkrát nachádza informácia o záložnom práve žalovaného 2/, ktorú však odvolací súd vyhodnotil v neprospech žalobkyň. Bez akýchkoľvek pochybností, ani zhotoviteľ ani záložca pri zriadení záložného práva nepostupovali v súlade s ustanovením § 3 ods. 1 občianskeho zákonníka a ani k výmazu záložného práva nedošlo, ako sa zaviazal vlastníč nehnuteľnosti v Zmluve o prevode nehnuteľnosti. Nie je podstatné, aké oprávnenia vyplývajú záložcovi z právnych predpisov, podstatné je, či pri zriadení záložného práva nekonal na škodu iného aj z hľadiska § 415 Občianskeho zákonníka. Napriek tomu, že v zmluve o dielo neexistuje zmienka o záložnom práve a zhotoviteľ a vlastníč pozemku so znalosťou pomerov uzavreli so žalovaným 2/ záložnú zmluvu na nehnuteľnosti, nemožno akceptovať závery odvolacieho súdu v bode 15. Odvolací súd nepovažuje správanie sa vlastníka pozemku, zhotoviteľa ani banky za neštandardné, ale ich konanie vyhodnotil ako dovolené. Z hľadiska následku však nemožno konanie záložcu i žalovaného 2/ považovať za dobromyseľné, pretože sa jasne ukázalo, k čomu smerovalo, a teda, že záložné právo bezdôvodne zasahuje do práv objednávateľa a jeho právnych nástupcov.

3.2.7. Žalobkyne 1/ až 3/ nesúhlasia ani s názorom odvolacieho súdu, že G. S. nepostupoval pri uzatváraní zmluvy o dielo s náležitou opatrnosťou. G.. S. nebol účastníkom právnych vzťahov so žalovaným, a teda nemohol ovplyvniť ani preveriť obsah zmluvných dokumentov, v ktorých sa jeho práva nezohľadnili, lebo to „zabudol“ uviesť vlastníč pozemku. Príjem platby na účet zhotoviteľa vedený u žalovaného 2/ je dôkazom toho, že žalovaný 2/ od februára 2008 mal vedomosť o právach tretej osoby založených zmluvou o dielo, a teda ani on na tento nezvratný fakt neprihliadal pri uzatváraní záložnej zmluvy v júni 2008. Právnomu predchodcovi žalobkyň nemožno dávať nič za vinu, nakoľko pri investovaní celoživotných úspor vstupoval do právnych vzťahov so zhotoviteľom dobromyseľne a obozretné. Z vykonaného dokazovania je preukázané, že porušením dohody zhotoviteľ a vlastníč pozemku vytvorili nevyvážené a pre objednávateľa nevýhodné prostredie, čo však vyšlo najavo až dodatočne po uplynutí niekoľkých rokov. Odvolací súd si nesprávne vyložil argumentáciu o omyle, pretože žalobkyne, ani ich právny predchodca, nikdy nespochybňovali samotnú zmluvu o dielo, nedovoľovali sa jej neplatnosti, ale poukázali na to, že podľa toho ako sa situácia vyvinula, je nepravdepodobné, aj nelogické, aby G.. S. podpísal zmluvu o dielo, keby vedel, že na nehnuteľnosti bude v budúcnosti zriadené záložné právo, keďže na takýto postup nebol právny dôvod.

3.3. Dovolaťelky tiež namietajú odôvodnenie odvolacieho súdu týkajúce sa nimi vznesenej námietky premlčania a poukazujú na odklon od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/39/2008 z 1. októbra 2011, rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Odo/162/2013 z 21. augusta 2003 a uznesenia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/1861/2014 zo dňa 18. februára 2015.

3.4. Podľa žalobkyní sa odvolací súd otázkou ich naliehavosti právneho záujmu na požadovanom určení vôbec nezaoberal a v tomto smere nenamietal ani závery súdu prvej inštancie. Tento fakt má za následok, že platia postuláty súdu prvej inštancie o naliehavom právnom záujme žalobkyní aj z hľadiska určenia neexistencie záložného práva. K otázke naliehavého právneho záujmu žalobkyne poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/144/2010 z 30. marca 2011, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/31/2011 zo 6. decembra 2012 a na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996. Žalovaný 2/ v odvolaní naliehavý právny záujem žalobkyní na požadovanom určení nespochybnil a ani sa ním nezaoberal. Odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pretože pri hodnotení dôkazov vôbec neriešil otázku naliehavého právneho záujmu žalobkyní na požadovanom určení. Teda ak odvolací súd si osvojil zistenia súdu prvej inštancie o naliehavom právnom záujme, fakticky to malo viesť k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie, a nemohol sa potom odkloniť od jeho záverov na nich založených.

3.5 Odvolací súd vôbec nebral do úvahy podstatu tohto konania a účel určovacej žaloby, ktorým sa sleduje odstránenie stavu právnej neistoty. Odvolací súd neuznal, že záložné právo bolo zriadené k predmetným nehnuteľnostiam neoprávnene v rozpore s dobrými mravmi, že potvrdením jeho existencie dochádza k zásahu do práva žalobkyní vlastniť majetok a do práva na nerušené bývanie. Potvrdil plnomocenstvo na účely zriadenia záložnej zmluvy ako platné aj pre zriadenie záložného práva na predmetné nehnuteľnosti, ktoré nemali byť súčasťou úverového obchodu. Zmluvou o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok č. XX/XXX/XX zo dňa 11.6.2008 sa nezaoberal v celosti, ale iba parciálne, o čom svedčí fakt, že vôbec nezistil hodnotu nezaložených pozemkov. Nevykonával správny test proporcionality záložného práva na nehnuteľnostiach, ale v rozpore s ich hodnotou a účelom užívania dospel k záveru, že ich pomer je rovnaký. Nedocenil význam zmluvy o dielo č. XXX/XX/XX zo dňa 18.2.2008 a úpravu práv a povinností v nej zakotvenú a správanie sa tých istých účastníkov zmluvy (vlastníka pozemku a zhotoviteľa) pri vstupe do právnych vzťahov so žalovaným. Bezodôvodne popiera existenciu kontrolnej činnosti banky voči dlžníkovi. K námietke premĺčania neprihliadol s poukazom na citované ustanovenia CSP, ktoré sa však veci netýkajú a svoje závery formuloval v rozpore s ustálenou súdnou praxou. Odvolací súd nerozhodol správne ani o náhrade trov konania v závislosti na pomere úspechu sporových strán. Žalobkyne 1/ až 3/ navrhli dovolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok dovolacieho súdu zmenil tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje vo zvyšnej časti výroku II, ktorým bolo určené, že záložné právo žalovaného 2/ na pozemkoch parc. reg. C č. XXX/XX, XXX/XX a XXX/XX v k. ú. W. A. E. neexistuje a vo výroku III tak, že žalobkyne 1/ až 3/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania vo výške 100 %.

3.6. Žalobkyne 1/ až 3/ doručili súdu prvej inštancie aj doplnenie dovolania, v ktorom bol uvedený iba spôsob rozhodnutia súdu prvej inštancie a označenie žalovaného 3/.

4. Žalovaný 2/ sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

I.

6. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie dovolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk [viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej

spisovej značky); podobne, pokiaľ sa v zátvorke uvádza „ÚS.“, ide o odkaz na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky príslušnej spisovej značky (ďalej aj „ústavný súd“)].

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 ods. 1 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP); v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

10. Vyššie naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

II.

11. Dovolateľky prípustnosť podaného dovolania vyvodzujú z § 420 písm. f/ CSP a k tomu dovolaciemu dôvodu uvádzajú, že aj keď iba žalovaný 2/ podal odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie, žalovaný 1/ X.X. I., Y.X.. je naďalej účastníkom konania až do právoplatného skončenia konania o celej prejednávanej veci. Nedostatok v označení strany sporu (žalovaného 1/) v rozhodnutí odvolacieho súdu a jej vylúčenie z procesu súdneho konania zakladá dovolací dôvod, že súd nesprávnym postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či v konaní došlo k vade zmätočnosti namietanej žalobkyňami.

12.1. Len neoznačenie žalovaného 1/ v záhlaví rozhodnutia odvolacieho súdu nie je samo osebe spôsobilé zaťažiť konanie vadou v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Dovolateľky bližšie nevysvetlili, k akému konkrétnemu zásahu do ich práva na spravodlivý proces malo neuvedením žalovaného 1/ v záhlaví rozhodnutia odvolacieho súdu, dôjsť. Dovolaciemu súdu tak nebola daná príležitosť, aby v tejto súvislosti formuloval konkrétnu odpoveď, či žalobkyne (ne)boli dotknuté na svojich procesných právach. K vadám zmätočnosti (§420 CSP) dovolací súd neprihliada ex officio.

13. Dovolateľky ďalej namietali, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nie je riadne odôvodnený a výstižný.

13.1. K otázke nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu a jej právnym dôsledkom prijala občianskoprávne kolégium stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku. I keď CSP v súvislosti s úpravou dovolania a dovolacieho konania nepozná pojem „iná vada“, tak, ako ho uvádzali ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, je nepochybné, že k procesným vadám odlišným od väd zmätočnosti (k vadám označovaným predchádzajúcou právnou úpravou ako „iná vada“) môže v praxi všeobecných súdov dochádzať (a dochádza) aj v súčasnosti. Toto stanovisko je preto v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považované za naďalej aktuálne (1Cdo/228/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/92/2018, 4Cdo/59/2017, 5Cdo/45/2018, 7Cdo/141/2017, 8Cdo/49/2017). Ústavný súd Slovenskej republiky považuje toto stanovisko za súladné s právnou úpravou obsiahnutou v CSP (I. ÚS 61/2019).

13.2. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

13.3. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím vytvára ich organickú jednotu (I. ÚS 259/2018). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery; vysvetlil tiež dôvody, so zreteľom na ktoré považoval za nedôvodné námietky žalovaného 2/ v odvolacom konaní, ktorými sa podľa neho nepodarilo spochybniť podstatu dôvodu, so zreteľom na ktorý odvolací súd čiastočne vyhovel odvolaniu vo vzťahu k spornému domu a vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam zamietol žalobu. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (v jeho potvrdzujúcej i zmeňujúcej zamietajúcej časti) nielen náležitosti v zmysle § 220 CSP, ale je vypracované podrobnou argumentáciou s odkazom na judikatúru a v kontexte s rozhodnutím súdu prvej inštancie svojím obsahom zabezpečuje aj z ústavného hľadiska mieru primeranej ochrany práva na súdnu ochranu i práva na spravodlivý proces. Dovolateľky preto v tomto prípade neopodstatnene namietajú jeho nepresvedčivosť a výstižnosť. Odvolací súd jasným, rozhodným, zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho úvahy a z nich vyведенé závery, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím prvoinštančného súdu, nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Odvolací súd teda procesne nekonal nesprávne, spôsobom zmätočným, ktorým by žalobkyniam znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

14. Nadväzujúc na predchádzajúce body dovolací súd uzatvára, že prípustnosť dovolania žalobkyní 1/ až 3/ z § 420 písm. f/ CSP nevyplýva.

15. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyní 1/ až 3/ nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

III.

16. Po konštatovaní, že podané dovolanie nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, pristúpil dovolací súd k posúdeniu, či jeho prípustnosť nevyplýva z § 421 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

17. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (por. sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania. Pokiaľ by dovolací súd nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

18. Otázkou relevantnou z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie alebo aplikácie Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine) alebo otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii, alebo interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (1Cdo/126/2017, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/132/2017, 4Cdo/207/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/221/2017). Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že dôvody prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

18.1. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na ktorej založil svoje rozhodnutie. Otázka, ktorá odvolacím súdom nebola riešená alebo je považovaná za základ pre rozhodnutie, nie je relevantná v zmysle tohto ustanovenia.

19. Rozhodnutiu všeobecného súdu (vo veci samej) v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza činnosť, v rámci ktorej rieši celý rad otázok, ktoré majú rôzny význam pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje ako bezvýznamné pre svoje rozhodnutie. Vzhľadom na dovolaciu argumentáciu žalobkyní treba zdôrazniť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“ (2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, ktorý by mohol a mal podrobiť posúdeniu všetko, čím sa zaoberal súd prvej a druhej inštancie. Z povahy dovolania a dovolacieho konania vyplýva, že najvyšší súd nemôže posudzovať všetky

procesnoprávne a hmotnoprávne otázky, ktoré pred ním riešili tieto sudy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným, odvolacím a dovolacím konaním).

20. Právna otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP musí byť v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje prijať záver o tom, o ktorú otázku (otázky) dovolateľovi ide a či vo vzťahu k nej je daná prípustnosť, prípadne aj dôvodnosť dovolania. Dovolací súd v súvislosti s posudzovaním prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je oprávnený a ani povinný zakladať svoje úvahy na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli pri svojej argumentácii, že ide o otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo o otázku dosiaľ dovolacím súdom neriešenú (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), prípadne otázku, ktorá je dovolacím súdom posudzovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017). Jednou z obligatórnych náležitostí dovolania je, že v ňom musí byť uvedené, v čom dovolateľ vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania; táto náležitosť je odlišná od dovolacieho dôvodu. Účel tejto požiadavky spočíva pritom v tom, aby sa dovolateľ ešte pred podaním dovolania zoznámil s relevantnou judikatúrou dovolacieho súdu, a aby po zoznámení sa s ňou zvážil, či také dovolanie má šancu na úspech.

IV.

21. V danom prípade žalobkyne 1/ až 3/ zastávajú názor, že ich dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnych otázok významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil a v čom tento odklon spočíva, dovolací súd nemôže realizovať vlastný dovolací prieskum, pri ktorom by prípadne mal sám a nad rámec dovolania prispôbovať, dotvárať, či inak konvalidovať nedokonalé (chýbajúce, či nevysvetlené) právne otázky namiesto dovolateľa, prípadne vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky.

22. Dovolateľky 1/ až 3/ namietali viaceré právne závery súdu prvej inštancie, pričom z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) je zrejmé, že nesúhlasili s právnym názorom týkajúcim sa námietky premĺčania uplatnenej v odvolacom konaní (bod 27. napadnutého rozsudku). Podľa nich sa odvolací súd odchýlil od názoru vysloveného v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obdo/39/2008 z 1.10.2011, podľa ktorého „Námietka premĺčania práva nepatrí medzi skutočnosti a dôkazy týkajúce sa skutkových tvrdení alebo aplikácie práva, ktoré sú významné pre rozhodnutie vo veci a ktoré je účastník povinný uplatniť pred súdom prvého stupňa. Ide o námietku právnu, ktorej sa netýka koncentračná zásada konania vyjadrená v ustanoveniach § 120 ods. 4 a § 205a Občianskeho súdneho poriadku a povinný subjekt ju môže uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci.“ a od rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29 Odo/162/2003 a sp. zn. 30Cdo/1861/2014 zo dňa 18.2.2015.

22.1. Súdno-aplikačná prax sa pokúsila vymedziť pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 71/2018 v znení právnej vety: „Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine

Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.“ Pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ sa ale nenapĺňa rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky, ani Európskeho súdu pre ľudské práva (3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 165/2018, 6 Cdo 79/2017, 8 Cdo 102/2017). Dovolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nie je ani Ústavný súd Českej republiky (3 Cdo 38/2019). V dovolaniach, prípustnosť ktorých je vyvodzovaná z tohto ustanovenia, nemožno preto (úspešne) poukazovať na rozhodnutia uvedených súdov. Pokiaľ je riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom prípadne odlišné od riešenia danej otázky týmito súdmi, nemôže ísť o „odklon“ relevantný v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (3 Cdo 204/2018). Z uvedeného je zrejmé, že žalobkyňami označené rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29 Odo/162/2003 a sp. zn. 30Cdo/1861/2014 nemožno považovať za také, ktoré by mohli reprezentovať „ustálenú rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

22.2. Podľa § 120 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) súd je povinný okrem vecí podľa odseku 2 poučiť účastníkov, že všetky dôkazy a skutočnosti musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie (§ 115a) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada. Skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a.

22.3. Podľa § 205a ods. 1 písm. c/ a d/ OSP skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak c/ odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4, d/ ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

22.4. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

22.5. Podľa § 152 CSP hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany.

22.6. Podľa § 291 ods. 3 CSP ak je spotrebiteľ zastúpený advokátom, ustanovenie § 296 sa nepoužije.

22.7. Podľa § 296 CSP spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužijú.

22.8. Podľa § 366 písm. d/ CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

22.9. Podľa § 373 ods. 4 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť za splnenia podmienok podľa § 366 najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu.

22.10. Podľa § 384 ods. 1 a 3 CSP ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám. (ods. 1) Odvolací súd môže doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366. (ods. 3).

22.11. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

22.12. Za ustálenú súdnu prax v tomto prípade dovolateľky označili i rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/39/2008 z 1. októbra 2011. Dovolací súd v tejto veci poukazuje na odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obdo/65/2017 zo dňa 28. júna 2018: „Z uvedeného vyplýva, že Civilný sporový poriadok upravuje podmienky, za splnenia ktorých možno uplatniť námietku premlčania až v odvolacom konaní odlišným a prísnejším spôsobom ako OSP. Zatiaľ, čo ustanovenie § 205a ods. 1 OSP sa zaoberalo skutočnosťami a dôkazmi, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa a netýkalo sa námietky premlčania, ktorá nepatrí medzi skutočnosti a dôkazy, týkajúce sa skutkových tvrdení alebo aplikácie práva, ale je námietkou právnou, ustanovenie §

366 v spojení s ust. § 149 a § 152 CSP medzi novoty v odvolacom konaní zahŕňa aj hmotnoprávnu námietku, ktorou je okrem iného aj námietka premlčania. Z uvedeného vyplýva, že právna otázka - či sa koncentračná zásada konania, vyjadrená v ustanoveniach § 120 ods. 4 a § 205a OSP, týka uplatnenia námietky premlčania (ktorá bola riešená dovolacím súdom v rozhodnutí, na ktoré sa dovolateľ odvolával a ktorá by v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP mohla prípadne zakladať prípustnosť dovolania) - nie je rozhodujúca pre prejednávajúcu právnu vec. Dovolací súd poukazuje na to, že od nadobudnutia účinnosti CSP možno v odvolacom konaní vzniknúť námietku premlčania (ako hmotnoprávnu námietku patriacu medzi prostriedky procesnej obrany a procesného útoku) iba za splnenia predpokladov uvedených v ustanovení § 366 CSP, ktoré však nie je prevzatím doterajšej úpravy § 205a ods. 1 OSP, ako sa mylne domnieva dovolateľ. Je zrejmé, že v ustanovení § 366 CSP bola úprava novôt v odvolacom konaní nanovo konštruovaná tak, aby zodpovedala celkovej koncepcii nového procesného kódexu. Vzhľadom na uvedené sa dovolací súd nestotožnil s názorom dovolateľa, že odvolací súd v danom prípade nerešpektoval skoršie rozhodnutie vydané dovolacím súdom v skutkovo a právne podobnej veci a pri rovnakých podmienkach posúdil právne relevantnú otázku odlišne. Žalovaným 1/ označené rozhodnutie teda neriešilo otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu v posudzovanej veci. Dovolací súd sa prikláňa k názoru vyslovenému v tomto rozhodnutí, podľa ktorého rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/39/2008 z 1. októbra 2011 vychádza z rozdielnej právnej úpravy, keďže bolo vydané za účinnosti OSP a na danú vec sa nevzťahuje. Dôvodom je skutočnosť, že odvolacie konanie v tejto veci začalo a prebiehalo v odlišnom režime, riadilo sa totiž ustanoveniami CSP. Odkaz v dovolaní na rozhodnutie najvyššieho súdu z roku 2011 tak trpí zjavným deficitom pri formulovaní požiadavky odklonu od náležitej judikatúry. Len okrajovo možno pripomenúť, že v zmysle platného a účinného CSP sa námietka premlčania považuje za prostriedok procesnej obrany, ktorý možno použiť najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu. Aj v prípade zopakovania a doplnenia dokazovania je odvolací súd stále viazaný § 366 CSP. Žalobkyne 1/ až 3/ dostatočne nezdôvodnili, prečo námietku premlčania vzniesli až na pojednávaní pred odvolacím súdom a nie v konaní pred súdom prvej inštancie prípadne vo svojom vyjadrení k odvolaniu. U žalobkýň 1/ až 3/ nebolo možné aplikovať ani ustanovenie § 296 CSP, ktorý predstavuje výnimku z koncentrácie súdneho konania v prospech spotrebiteľov, keďže boli zastúpené advokátom (§ 291 CSP).

23. Dovolateľky v dovolaní vyčítali, že odvolací súd sa nezaoberal otázkou naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a pokiaľ si osvojil zistenia súdu prvej inštancie o tejto otázke, mal jeho rozhodnutie potvrdiť. K tomu poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/144/2010 z 30. marca 2011, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/31/2011 zo 6. decembra 2012 a na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 590/2017. Z rozhodnutí najvyššieho súdu vyplýva, že súdy pri posudzovaní určovacej žaloby podľa § 137 písm. c/ CSP (predtým § 80 písm. c/ OSP) musia posudzovať aj naliehavý právny záujem na takomto určení. V prípade ak takýto naliehavý právny záujem nie je preukázaný, predstavuje to prvoradý dôvod na zamietnutie žaloby. Ak sa preukáže naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, následne súd skúma vec samú, t. j. vecnú opodstatnenosť podanej žaloby.

23.1 V danej veci odvolací súd posudzoval vec z hľadiska jej opodstatnenosti a nespochybnil právny záver súdu prvej inštancie, že tu je naliehavý právny záujem žalobkýň na určení neexistencie záložného práva. Následne odvolací dospel k názoru, že určovacia žaloba v časti týkajúcej sa pozemkov z vecných hľadísk nie je dôvodná a preto zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a v tejto časti žalobu zamietol. Z uvedeného je zjavné, že samotné preukázanie naliehavého právneho záujmu na úspech určovacej žaloby nepostačuje. Citované rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa názoru dovolaciemu súdu však tomuto názoru neodporujú. V označenom rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky išlo o odlišnú situáciu, keď všeobecný súd mal žalobu zamietnuť pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, ústavný súd v ňom okrem iného uviedol: „Je preto primárnou povinnosťou všeobecných súdov, aby sa pri rozhodovaní o určovacej žalobe vysporiadali najprv s otázkou (ne) existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu. O vecnej opodstatnenosti žaloby môžu rozhodovať až po zistení, že naliehavý právny záujem je daný.“ Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že žaloba v časti o určení práva nebola zamietnutá z dôvodu nepreukázania naliehavého záujmu na požadovanom určení, ale práve z hľadiska nepreukázanej jej vecnej opodstatnenosti. Z uvedeného pohľadu podľa názoru dovolacieho súdu navyše plynie, že tu nešlo ani o (rozhodnú) právnu otázku, na ktorej spočívalo

rozhodnutie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti.

24. Dovolateľky zastúpené kvalifikovaným právny zástupcom (advokátom) v snahe odôvodniť dovolanie v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP tiež uvádzali všeobecnú charakteristiku celého radu nesprávností, ku ktorým podľa ich názoru došlo v konaní pred odvolacím súdom, avšak pre túto časť dovolania nekonkretizovali právnu otázku, na riešení, ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie a neoznačili žiadne konkrétne rozhodnutie, stanovisko, judikát najvyššieho súdu (ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu) od záverov, ktorého sa odvolací súd mal odkloniť, ani nevysvetlili potrebu, aby odvolací súd takúto otázku vyriešil. Uviedli len, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení napr. v tom, že a/ odvolací súd nezohľadnil zásadnú okolnosť, ktorou je právny režim výstavby predmetného rodinného domu, a teda, že na jeho výstavbu nebol potrebný úver, b/ pri hodnotení dôkazov nebral do úvahy, že žalobkyne sú spotrebiteľky, c/ záložca bez vedomia a súhlasu založil predmetné nehnuteľnosti a zriadené záložné právo prevyšuje ich pohľadávku, d/ z emailovej komunikácie zo dňa 22.5.2013 vyplýva, že žalovaná neplánovala realizovať záložné právo k sporným nehnuteľnostiam a poznala aj dôvod svojho rozhodnutia, e/ G. Š. neposkytol žalovanému pravdivé ani úplné informácie o právnych pomeroch týkajúcich sa sporných nehnuteľností, f/ je tu daná kontrolná činnosť žalovanej ako banky vo vzťahu k svojim klientom, g/ konanie záložcu a žalovaného nemožno považovať za štandardné, h/ U. S. by nepodpísal takú zmluvu o dielo, keby vedel, že na sporné nehnuteľnosti bude zriadené záložné právo. V čom konkrétne sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, resp. akú právnu otázku je potrebné vyriešiť, dovolateľky neuviedli. Uvedenými argumentami vyjadrili len svoj nesúhlas s právnym posúdením veci, správnosťou jeho skutkových záverov a postupom odvolacieho súdu. Takto formulovaná dovolacia argumentácia je nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Samotné polemizovanie dovolateľiek s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnych otázok, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

25. Dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nebol žalobkyňami 1/ až 3/ vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania (§ 447 písm. f/ CSP).

26. Žalobkyne 1/ až 3/ v dovolaní tiež namietali právne posúdenie výroku o náhrade trov konania. Dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP je v zmysle § 421 ods. 2 CSP vylúčená, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

26.1. Pretože v § 357 písm. m/ CSP je uvedené uznesenie o nároku na náhradu trov konania, je v zmysle § 421 ods. 2 CSP vylúčená prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o odvolaní proti uzneseniu prvoinštančného súdu o trovách konania (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo/71/2019, 7Cdo/276/2019, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 56/2017, bod 27 a pod.).

27. Na základe uvedeného najvyšší súd dovolanie žalobkyň ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP v časti náhrady trov konania bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

V.

28. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie podané žalobkyňami podľa ustanovení § 420 písm. f/ CSP nie je prípustné, preto ho odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP a podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP z dôvodu, že nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a zároveň pre náležité nevymedzenie dovolacieho dôvodu podľa § 431 až § 435 CSP, ho odmietol podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP.

29. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že

žalovanému 2/ náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalobkyne 1/ až 3/ (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanému 2/ žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.